

MUUTOS JA PYSYVYYS

Pääkirjoitus

Janus

Elämän arvaamattomuus on viime vuosina koskettanut yhä useampia ihmisiä, myös meitä poliittisesti vakaiden ja vauraiden hyvinvointivaltioiden asukkaita. Pandemia, Venäjän hyökkäys Ukrainaan, yksittäisen konttilaivan jumittuminen Suezin kanavaan, Shanghain sataman tukkeutuminen ja näistä aiheutuneet inhimilliset kärsimykset sekä materiaaliset ja taloudelliset menetykset ovat osa viime aikojen kokemusmaailmaa ja uutisvirtaa.

Sodan ja etenkin Venäjän hyökkäyksen uhka on entistä todellisempi, ukrainalaisten kärsimys on ehkä helpomman samaistumisen vuoksi koskettanut meitä enemmän kuin syyrialaisen, jotka yhtä lailla ovat paenneet sodan kauhuja. Seurauksena on ollut auttamisen innostus: Ukrainan pakolaisia on asutettu koteihin, ja rahaa sekä materiaalista tukea on virrannut ympäri Eurooppaa ja Yhdysvaltoja. Äkilliset sodat ja katastrofit saavat ihmiset avaamaan kukkaronsa ja antamaan tukeaan, ainakin joksikin aikaa.

Sen sijaan pitkään jatkuneisiin ongelmiin voi tottua ja ne voi osin helpommin jättää huomiotta. Ilmaston lämpeneminen ja maapallon saastuminen etenevät usein hitaammin ja koskettavat vielä vauraita länsimaita vähänlaisesti: kahvin ja lentämisen hinta nousee, uutta autoa joutuu odottamaan ja tavaroiden korjaaminen kestää, kun materiaaleista on pulaa ja kuljetukset takkuavat sekä nopeiden että hitaiden ongelmien vuoksi.

Välillä me eurooppalaisetkin joudumme kokemaan tulvia, kuten Saksassa ja Belgiassa kesällä 2021, mutta kehitysmaiden ja kehittyvien maiden ihmiset joutuvat vastaanottamaan nämä kolhut raskaammin seurauksin ja heikommin varautuneena. Etelä-Afrikan Durbanissa on tulvissa kuollut jo lähes 350 ihmistä (YLE 14.4.2022). Intiassa kärsitään tämän tekstin kirjoittamisen aikaan kestävämmästä yli 40 celsiusasteen kuumuudesta (BBC 29.4.2022).

Hyvinvointivaltioilla on rakenteita ja keinoja varautua katastrofeihin sekä nykyisiin, että tuleviin ongelmiin. Yksi ajankohtainen keino valmistautua sodan varalle on Suomen mahdollinen Nato-jäsenyys, joka on myös sosiaalipoliittinen kysymys. Puolustusmenot todennäköisesti kasvavat, ja ehkä koulutukseen tai lakkoilevien hoitajien palkkoihin on julkisessa budjetissa yhä vähemmän rahaa. Sotateollisuus ja sen lähellä olevat alat ja toimijat sen sijaan kukoistavat.

Hyvinvointivaltion moninaisille rakenteille on hieman paradoksaalisesti, kun hyvinvoinnin taso on historiallisesti katsottuna korkealla, ehkä entistä enemmän tarvetta. Kyse ei kuitenkaan ole vai konkreettisesti avusta, vaan tarvitaan toivoa, kuten Noora Tuomiston ja kumppaneiden tutkimuksessa, ja kuulumisen tunnetta, kuten Jenna Syrjälän artikkelissa. Tarpeen on myös se, että joku kysyy, miten sinä jaksat, kuten Marjatta Kekkonen ja kumppaneiden tekstissä. Me ihmiset olemme fyysisiä ja psyykkisiä kokonaisuuksia, kuten Piia Koivumäen artikkelissa, joka käsittelee Lauri Rauhalan kokonaisvaltaista ihmiskäsitystä. Näiden tutkimusartikkeleiden lisäksi Januksen tämän numeron puheenvuoroissa ja kirja-arvioissa käsitellään sosiaaliryöpylän käytäntöjä ja niiden tutkimusta, gerontologista sosiaaliryöpylää, lastensuojelua, vängin arkea, rodullistamista sekä maahanmuuttajuutta.

Maailma muuttuu, tutkimuksen avulla voimme vahvistaa hyvinvointivaltion säilymistä ja vahvistaa sen kannattelevaa otetta tulevaisuutta kohden mentäessä.

Minna Zechner

LÄHTEET

BBC 29.4.2022 Heat wave in India leaves millions struggling to cope. <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-61242341> Luettu 3.5.2022.

YLE 14.4.2022 Etelä-Afrikan tulvat vaatineet jo 341 kuolonuhria. <https://yle.fi/uutiset/3-12406871> Luettu 3.5.2022.